

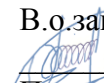
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Тетяна БОЙКО
«04» вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувача кафедри
 Тетяна БОЙКО
Протокол засідання кафедри
Лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
від «04» вересня 2023 року №1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЛІСОЗНАВСТВО

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Садово-паркове господарство

Спеціальність – 206 Садово-паркове господарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Лісознавство
Факультет	Рибного господарства та природокористування
Назва кафедри	Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Викладач	Лекційні заняття викладає: Семенюк Станіслав Кузьмич, кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства. Лабораторні та практичні заняття викладає: Дворна Анна Володимирівна, асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства.
Контактна інформація	semenyuk_stanislav@ukr.net anna_dvorna@ukr.net kaf_lis@ukr.net
Графік консультацій	понеділок, середа 14.00 – 16.00 конференція Zoom https://us04web.zoom.us/j/9933944362?pwd=n2IbhADdr41rxSs7bNgvc9gwtpdbut.1 Ідентифікатор конференції: 9933944362 Код доступу:0808
Програма дисципліни	є
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна «Лісознавство» є однією з основних у підготовці майбутніх фахівців садово-паркового господарства. Знання з дисципліни «Лісознавство» необхідні для засвоєння природи лісу, закони і закономірності його життя, формування уявлення про ліс як природний ресурс, який необхідно вирощувати для отримання деревини, інших корисних продуктів та використання його захисних, водорегулюючих, оздоровчих, естетичних і інших народногосподарських та соціальних властивостей в жорстких умовах Степу з урахуванням змін клімату.
Інформаційний пакет дисципліни	URL: http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=826

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Вивчення теоретичної бази щодо природи лісу, законів і закономірностей його життя та розвитку, а також формування уявлення про ліс як природний ресурс, з багатоцільовим його значенням за умов антропогенного пресингу.
-----------------------------------	--

Завдання вивчення дисципліни	В результаті вивчення курсу «Лісознавство» здобувачі опановують знання про: - про біологічні та екологічні властивості лісових дерев;
	<ul style="list-style-type: none"> - щодо основних лісівничих понять, компонентів лісу, законів та закономірностей їх взаємодії між собою та з навколишнім середовищем; - про природу лісових насаджень та вплив екологічних факторів середовища на лісостани; - про наукові концепції щодо лісової типології; - щодо закономірностей лісовідновлення, росту і формування лісових насаджень і лісозмін; - стосовно значення лісів в сучасних умовах для народного господарства та завдання лісівництва щодо поліпшення екологічних умов лісових і прилеглих територій; - про новітні технології в сфері лісознавства.

4.Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК -9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК-12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>

Спеціальні (фахові)

- ФК-1.** Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).
- ФК-3.** Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.
- ФК-5.** Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.
- ФК-6.** Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.
- ФК-7.** Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.
- ФК-8.** Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.
- ФК-9.** Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.
- ФК-10.** Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень.
- ФК-11.** Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.
- ФК-12.** Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.
- ФК-13.** Здатність продемонструвати знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, теорій і правил вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації компонентів рослинних угруповань та інженерно-технічного обладнання в об'єктах садово-паркового господарства.
- ФК-14.** Здатність застосовувати знання екологічних і морфо-біологічних особливостей та розуміння фізіологічних процесів вирощування декоративних рослин відкритого і закритого ґрунту для розв'язання виробничих технологічних задач.
- ФК-15.** Здатність обчислювати та обробляти дослідні дані, пов'язані із інформацією вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації компонентів рослинних угруповань та інженерно-технічного обладнання в об'єктах садово-паркового господарства.
- ФК-16.** Здатність розв'язувати коло проблем та задач під час вирощування декоративних рослин та формування садово-паркових рослинних угруповань.
- ФК-17.** Здатність управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН	<p>ПРН-3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН-4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН-5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>ПРН-6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН-7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН-12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p>
------------	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024 н. р.
Семестр	п'ятий, шостий
Курс	третій
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК 23
Пререквізити	<p>Базовими дисциплінами для засвоєння «Лісознавства» є «Дендрологія», «Ботаніка», «Ґрунтознавство», «Біологія», «Основи екології».</p> <p>Базові знання дисциплін розширюються і уточнюються згідно специфіки спеціальності «Садово-паркове господарство». Теми, знання яких є первинними: «Основні поняття про ліс і його природу», «Морфологія лісу», «Клімат і географія лісів», «Лісова екологія і екологічні фактори», «Ліс і світло», «Ліс і тепло», «Ліс і волога», «Ліс і атмосфера», «Ліс і ґрунт», «Класифікаційні одиниці лісівничо-екологічної типології. Діапазон варіабельності типологічних одиниць», «Ріст і формування лісу», «Динаміка лісових угруповань».</p>

Постреквізити	Знання з дисципліни «Лісознавство» є базовими для дисциплін «Лісова меліорація», «Лісові культури», «Озеленення населених місць».
----------------------	---

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	5 кредитів 150 год.
Лекції	34 год. лекцій
Практичні / Семінарські	30 год. практичних
Лабораторні	10 год. лабораторних
Самостійна робота	76 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	5 семестр – залік. 6 семестр – залік.

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	-
Обладнання	інтерактивна дошка, плакати

8. Політика курсу

Загальні вимоги	<p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт тощо.</p> <p>Навчальний курс включає самостійну роботу здобувачів, яка може бути забезпечена бібліотечним фондом університету та кафедри. В умовах дистанційного навчання, передбачений більш високий ступінь самостійності здобувачів, відповідальності за набуті знання та самодисципліни.</p>
Політика щодо дедлайнів і перескладання	<p>Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати – 40% від загальної суми балів за конкретне заняття).</p> <p>Перескладання проходить в індивідуальному порядку на консультаціях, згідно графіку консультацій викладача (в разі дистанційного навчання можливо відпрацювання через електронні платформи).</p>

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Ліс як природне явище і природа система.							
за розкладом	Тема 1	Введення в дисципліну.	2		2	4	8
за розкладом	Тема 2	Основні поняття про ліс і його природу.	2	2		6	8
за розкладом	Тема 3	Морфологія лісу.	2	2		6	8
за розкладом	Тема 4	Клімат і географія лісів.	2	2	2	6	8
	ПК ЗЧ 1	Письмова контрольна робота					8
Змістова частина 2. Екологія лісу							

за розкладом	Тема 5	Лісова екологія і екологічні фактори.	2		4	6	8
за розкладом	Тема 6	Ліс і світло.	2	2		4	10
за розкладом	Тема 7	Ліс і тепло.	2	2		4	8
за розкладом	Тема 8	Ліс і волога	2		2	4	10
за розкладом	Тема 9	Ліс і атмосфера	2		2	4	8
за розкладом	Тема 10	Ліс і ґрунт	2		2	2	6
	ПК ЗЧ 2	Письмова контрольна робота					10

Змістова частина 3. Типологія лісу

за розкладом	Тема 11	Витоки і завдання лісової типології.	2		2	4	10
за розкладом	Тема 12	Теоретичні засади лісівничо-екологічної типології.	2		2	4	12
за розкладом	Тема 13	Класифікаційні одиниці лісівничо-екологічної типології. Діапазон варіабельності типологічних одиниць	2		2	4	12
за розкладом	Тема 14	Ознаки для вивчення типів лісорослинних умов і типів лісу.	2		2	4	10
	ПК ЗЧ 3	Письмова контрольна робота					10

Змістова частина 4. Поновлення і формування лісу

за розкладом	Тема 15	Плодоношення деревних порід та природне поновлення лісу.	2		2	4	10
--------------	---------	--	---	--	---	---	----

за розкладом	Тема 16	Методи обліку природного поновлення та оцінка успішності відновних процесів.	2		2	4	12
за розкладом	Тема 17	Ріст і формування лісу.	2		4	6	14
	ПК ЗЧ 4	Письмова контрольна робота					10

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекцій використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
Практичні /Семінарські	Практичні заняття передбачають усні доповіді студентів, бесіду, аналіз наочного матеріалу, екскурсії до парків, дендропарків та ботанічного саду.
Лабораторні	Під час лабораторних робіт використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, дослідницько-пошуковий, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу.
Самостійна робота	Самостійна робота передбачає роботу здобувачів з літературними джерелами, пошук інформації та її обробка – робота у мережі Internet тощо; робота з електронними носіями інформації – електронні підручники, медіатека, аудіо теки тощо;
	експериментальна робота під час практики; творче застосування знань і вмінь для підбору асортименту деревних рослин.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль
Викладач систематично проводить контроль знань здобувачів. Робочою програмою дисципліни передбачено проводити: поточний контроль – опитування (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), доповіді на практичних заняттях, виконання самостійних завдань проблемно-творчого характеру, складання тестових завдань.
Підсумковий контроль за змістовою частиною

виконання письмової контрольної роботи

Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю є письмово-усний залік . Види запитань з відкритими відповідями.

Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в умовах ЄКТС.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність здобувачів вищої освіти.

(I семестр форма контролю – залік)

Поточне оцінювання семінарських, практичних, лабораторних занять, підсумкового контролю за змістовою частиною (бали)												Підсумковий тест (залік) Сума
Змістова частина 1					Змістова частина 2							
T1	T2	T3	T4	ПК ЗЧ 1	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ПК ЗЧ 2	100
8	8	8	8	8	8	10	8	10	8	6	10	

(II семестр форма контролю – залік)

Поточне оцінювання семінарських, практичних, лабораторних занять, підсумкового контролю за змістовою частиною (бали)										Підсумковий тест (залік) Сума
Змістова частина 3					Змістова частина 4					
T11	T12	T13	T14	ПК ЗЧ 3	T15	T16	T17	ПК ЗЧ 4	100	
10	12	12	10	10	10	12	14	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових частин.

ПК ЗЧ1 – Підсумковий контроль змістової частини

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бойко Т.О., Бойко П.М., Пругатар Ю.В. Екологічне лісознавство. Навч. посібник. Видання друге доповнене та перероблене. Херсон: Олді Плюс, 2019. 268 с. 2. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво : підруч. Київ: Арістей, 2008. 544 с. 3. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г. Практикум з лісівництва: навч. посіб. Київ: Арістей, 2008. 416 с

<p>Додаткова</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Головащенко М.Ф. Моделювання густоти штучних сосняків, стійких до пошкоджень твердими опадами, в Степу України. <i>Таврійський науковий вісник</i>. Вип. 110. Частина 2. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 132-140. 2. Головащенко М.Ф., Матвійчук О.О. Вплив пожеж на структуру держлісфонду Херсонської області. Регіональна науково-практична конференція 23-24 травня 2019 року м. Херсон. Херсон, 2019. С. 32-36. Головащенко М.Ф. Оцінка стійкості насаджень сосни до ушкоджень мокрим снігом та ожеледдю в Степовій зоні. Міжнар. наук.-практ. конф. «Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку»: збірник тез доповідей (25-26 жовтня 2018 року, м. Херсон, Україна). Херсон: Олді-плюс, 2018. с. 71-72. 3. Головащенко М.Ф. Щодо відпаду самосіву сосни при застосуванні поступових рубок в Пристепових борах України. <i>Таврійський науковий вісник</i>. Вип. 91. Херсон: Грінь Д.С., 2015. С. 183-187. 4. Голубець М.А. Ретроспектива і перспектива лісової типології. Львів: Поллі, 2007. 78 с. 5. Погребняк П.С. Лісова екологія і типологія лісів. Вибрані праці П.С. Погребняк. Київ: Наук. думка, 1993. 496 с.
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. URL: www.mgul.ac.ru/soil/counter.php?book=32 2. URL: https://studfiles.net/preview/2069274/ 3. URL: https://www.booksite.ru/fulltext/rusles/morozov/text.pdf 4. URL: https://cyberleninka.ru/.../uchenie-g-f-morozova-o-lese-nauchnye-istoki-ustoychivogo-l.